

smátíðindi innanoyggja

Trolfiskur

Nakrir trolbátar avreiddu í vikuni til Kósavirkid í Klaksvík. Týsdagin avreiddi Hvithamar 21.000 pund, Reynsmúli 12.900 og Gáshólmur 22.000 pund. Pollur avreiddi hendan dagin 14.700 pund av upsa av snelluveiðu.

Mikudagin avreiddi Árnabúgvín 5.400 pund, Grunnabur 22.700 pund. Klakkur avreiddi 80.000 pund av línufiski.

Eingin støðisútbúgving í ár

Setursráðið hevur samtykt, at nýggir næmingar skulu ikki takast upp til støðisútbúgvingina nú í eitt ár. Ein orsøkin til hetta er hollistrotið. Sum er heldur støðisútbúgvingin til úti í húsum, sum landið keypti frá einkuni eftir Louis Zachariasen. Henda útbúgvingin tekur tvey ár, og á inniverandi skeiði, sum byrjaði í 1972, eru 13 næmingar. Teir eru býttir upp í náttúrusøgnæmingar og náttúrulærnæmingar.

Margarinvirkið til brandstøð?

Á aðalfundi í Tvoroyra margarinvirki í farnu viku varð vald nýggj nevnd. Í nevndina komu Niels Olsen, mejaristur, Tvoroyri, Petur Jensen, stjóri, Tórshavn, og Jens Pauli Olsen, bóndi, Hvalba. Til stjóra var Hermundur Michelsen í Øravík valdur. Úr nevndini fóru Ingier Petersen og Torolf Nolsøe.

Upplýst verður, at ætlanin er at selja gamla virkið á Tvoroyri og byggja nýtt. Talan er um at brúka gamla margarinvirkið til brandstøð.

Ætla at framføra Skipið aftur

Sjónleikurin Skipið eftir Steinbjørn B. Jacobsen, sum varð framfördur fyri seinastu

ferð fyribils 2. hvítusunnudag, verður helst tikin upp aftur nakað skjótt. Til framförluna 2. hvítusunnudag var fult hús. Steinbjørn Jacobsen sigur, at áhugi er í landsi at seta leikin upp har.

Føroya-deildin aðalfund týsdagin

Føroya-deildin á Amnesty International, sum nú hevur skjótt 10 ár á baki, heldur ársaðalfund týsdagin kl. 20 á Panorama, Hotel Hafnia.

Á fundinum verður ársfrágreiðing givin, sum umfatar øll brøv og fjarrit, sum deildin hevur sent til myndugleikarnar í teimum mongu londunum, har samvitskufangar eru. Harumframt fara báðir arbeidsbólkarnir at siga frá teimum einstøku fangunum, sum teir virka fyri, og familjum teirra. Hóvi verður eisini at keypa serstøk rit, sum Amnesty International hevur givið út. Fundurin endar við filmsfyrisvin og kaffimunnni.

Hevur onkur áhuga fyri at fáa nærri upplýsingar um virkið hjá Amnesty International, kann hann venda sær til Anettu Wang, tlf. 12257, Tórshavn.

Nýggj føroysk mál læra

Jeffrei Henriksen, skúlastjóri, hevur á egnum forlagi givið út Ljóðlæru — føroysk mál læra til framhaldsskúlar, 1. partur.

I formálinum sigur rit-høvundurin, at henda ljóðlæran, sum er ætlað sum fyrsti partur í einari føroyskari mál læru til framhaldsskúlar, er ein roynd at geva næmingunum arbeidstilfar, ið kann veita teimum innlit í aðaltættirnar í almenna ljóðlæru, samtíðis sum slíkt verður tikið fram, sum í lötuni má roknast mest umráðandi fyri føroyska málrokt.

Bókin er 30 síður til stoddar, og er prentað í Danmark. Hon kostar 20 kr. eintakið.

an Føroyum til Nyk á Toftum. Dalbúgvín landaði sama dag 30.000 pund av trolfiski.

Málstriðið í Hoydølum — meting

Nú skulu vit so aftur, tá ið vit koyra upp fyri Útvarpinum, og tá ið vit fáa blóðini, hoyra og lesa um næmingar í Hoydølum, næmingar, sum vilja og næmingar, sum krevja. Fyrst vildu teir sleppa at tosa føroyskt, og nú vilja teir eisini skriva á føroyskum, og úrslitið er, at teir ikki fáa prógv.

Nú eru óivað nógvar meiningar um hetta sokallaða »málstriðið« á Studentaskúlanum, sum nú hevur verið í skjótt 2 ár. Summi halda lítið um tað, halda tað vera fjas og at fyrbrigdi eru í okkara samfelag, ið eru meira neyðug at striðast fyri. Summi, sum sjálvi hava gingið á skúlanum, skilja kanska heldur ikki rættuliga, hvi næmingarnir knappliga eru vorðnir so »nationalir«, meira enn teir vórðu, tí tá ið teir gingu har, bar væl til at tosa og skriva danskt. Summi aftur halda, at næmingarnir hava rætt í teirra krøvum, men at teir ganga ov langt. Eisini halda tey flestu nokk, at onkur einkultúr persónur ella litil bólkur hevur sett hetta í verk og halda, at líta stendur til á skúlanum og at einki skil er í.

Hetta skal bert vera ein meting av hesum »málstriði«, og ein heilt persónlig meting, sum ikki á nakran hátt er »officiel« fyri skúlan. Henda meting er, at tað eru umstøðurnar og treytirnar, sum skúlin arbeidir undir, ið er orsøkin. Hetta sæst fyrri tað fyrsta av tí, at bæði næmingar og lærarar eru samd um málið. Har er einki innanhýsis klæður viðvíkjandi hesum, og tað sjálvt um bæði næmingar og serliga lærararnir eru ógvuliga ymskir í aðra mátar: bæði í aldrí, politiskari og religiøsari áskoðan, nationaliteti o.s. Heldur ikki eru næmingar vorðnir meira nationalir, enn teir altíð hava verið.

So lógið tað ljóðar, so koma trupulleikarnir av, at skúlin uppfyllir tær treytir, sum hann skal eftir fyriskipani, og at hann eftir hesum riggar væl, og at skilið er gott. Skúlin gongur og hevur altíð gingið eftir einari danskari fyriskipan, og »niveau-ið« hevur altíð ligið líka høgt, sum á øðrum studentaskúlum í ríkinum, ja, kanska hægri enn á nógvum skúlum í Danmark. Direktoratíð hevur tað pedagogiska eftirlitið við skúlanum og hevur óivað gjørt sitt til, at skúlin í Hoydølum hevur verið so góður, í mun til nógvar aðrar skúlar her. Hóast tað, at umstøðurnar ofta hava verið verri, tí tað hevur verið ringari at uppfylla krøvini frá tí danska Direktoratinum heruppi enn í Danmark, hevur skúlin tó klárað at givið sínum næmingum eitt prógv, sum verður góðtikið aðra staðni.

Men nú er tað soleiðis, at samfelag broytast, og eisini tað danska samfelagið broytist, og tað setur onnur og hægri krøv til útbúgving, og skúlin verður tí eisini broyttur. Innan fyri tey

Í dag:

seinastu árin er skúlin í Danmark nógv broyttur. Sjálvandi broytist tað føroyska samfelagið eisini, men stillar tað nokur krøv til skúlan? Um so er, eru tað so tey somu krøvini sum í Danmark? Um krøvini ikki eru tey somu, hvørjum skal skúlin so fylgja?

Sum nú er, skal Studentaskúlin fylgja teimum donskum. Hetta ber ikki til longur og her haldi eg, at trupulleikarnir koma. Skúlin er komin út í eina tvístøðu, sum á onkran hátt má loysast. Hetta hevur í fyrstu sýft vist seg í málstriðnum, men goymur nógva annað í sær, sum hevur týðning fyri alt samfelagið, og ikki bert fyri lærarar og næmingar á skúlanum.

Fyrr var skúlin so, at eitt fast pensum skuldi lesast. Hetta lá n nokurlunda fast um alt ríkið, og tær somu bóknar vóru lisnar alla staðni. Onkundið kom ein nýggj bók, og so skifti flest øll. Til próvtøkuna skuldi næmingurin visa, at hann hevði verið gjøgnum hetta pensum. Lærarin spurdi, næmingurin svaraði og censor hevði eftirlit við, at næmingurin dugdi hetta pensum. Bóknar vóru á donskum, og tí var tað kanska í nógvum forum líka lætt at endurgeva tað lisna á donskum. Skrivligar uppgávur vóru eisini meira bert at endurgeva tað, ið ein hevði lisið ella hoyrt. Um skúlin lá í København, Tórshavn ella Viborg hevði ikki so nógva at siga.

Nú er hetta broytt. Næmingarnir skulu sjálvir vera við til at velja teirra pensum, teir skulu skriva uppgávur út frá teirra egna umhvøvi, teir skulu læra at skilja og meta um fyrbrigdi í samfelagnum og náttúruni, sum ikki standa í bókin, og til próvtøkuna skulu teir sjálvir leggja spurningin fram og geva sína gnu meting av honum út frá tí, teir hava lært og arbeitt við. Eisini eru næmingar nú meira við í tí dagliga arbeiðinum á skúlanum. Onnur fak enn fyrr

hava tikið seg fram, lærugreinir sum: samfagsfak, søga, landalæra og biologi.

Av hesum broytingum í skúlskapinum koma nógvir trupulleikar hjá okkum. Ein er, at næmingarnir ikki sleppa at nýta tað mál, sum tey nýta í tí dagligu undirvísingini og í lívinum uttan fyri skúlan, bæði skrivliga og munnliga til próvtøkuna. Tað er í veruleikanum ein treyt fyri at uppfylla krøvini, at teir sleppa tað. Ein annar trupulleiki er, at tær skrivligu uppgávurnar, serliga í samfagsfaki og biologi eru gjørdar út frá donskum umstøðum. Uppgávurnar eru góðar og áhuga-verdar, men okkara næmingar hava ikki umstøður til at svara uppá og meta um uppgávur, sum umhandla samrøður millum danskar politikarar og skatta- og inntøku metingar har, um bóka- og nálskógir og um froskar á einum campingplássi o.s. Skulu vit undirvísa næmingum í hesum, kunnu teir ikki sjálvir arbeiða við tí, tí teir ikki búgva í Danmark, og sleppa teir ikki tað, uppfylla teir ikki treytirnar.

Føroyska samfelagið er eisini byrjað at seta krøv til skúlan. Hetta sæst av allari skrivningini um skúlskapin her á landi. Roynir skúlin at benda undirvísingina inn á ta leið, koma aftur trupulleikar, tí so kann Direktoratíð ikki uppfylla krøvini um censor og próvtøkuuppgávur. Tvístøðan er sostatt, at vit skulu halda eitt »niveau«, so at okkara skúli stendur mátt við skúlar alla aðra staðni, men eisini at lúka tey krøv, sum samfelagið setur. Sum er nú detta vit millum tveir stólar og einki av krøvunum kunnu lúkan uttan at næmingurin á onkran hátt verður svikin.

Sostatt er tað ikki klandurs-hugur ella máttloysi á skúlanum í Hoydølum, sum er orsøkin til »málstriðið«, og heldur ikki er tað onkur einstakur persónur ella bólkur, ið »stendur aftan fyri« men »málstriðið« er eitt tekin um, at roynt verður bæði av lærarum og næmingum at lúka tey krøv, ið frá nógvum síðum verður sett til skúlan.

Hvussu tað fer at ganga fram yvir, skal ikki vera nortið við her, men verður tann pedagogiska ábyrgdin yvirtikin, má eitt stórt arbeiði gerast, soleiðis at »niveauið« verður hildið á einum høgum stigi, og samarbeiði við stovnar í øðrum londum verður neyðugt, men uppá treytir settar av tí føroyska samfelagnum.

Gunnvør Hoydal

sosialurin